

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา (โจทก์) ยื่นฟ้องนายกองสิน สอนโยหา เป็นจำเลย
ฐานความผิด นำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุรากลั่นที่รู้ว่าทำขึ้นโดยไม่ได้รับใบอนุญาต บรรยายฟ้องว่า
เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลากลางวัน จำเลยได้นำสุรากลั่นบรรจุขวดขนาด ๐.๖๒๕ ลิตร
จำนวน ๒ ขวด ปริมาณ ๑.๒๕๐ ลิตร อันเป็นการผสมมีแรงแอลกอฮอล์สามารถดื่มกินได้ เช่น น้ำสุรา
โดยรู้ว่าสุรากลั่นดังกล่าวได้ทำขึ้นโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิตออกแสดงเพื่อขาย
ให้แก่ประชาชน อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕
และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๓

จำเลยให้การปฏิเสธภายหลังขอให้เป็นรับสารภาพตามฟ้องของโจทก์และโต้แย้งว่า พระราช
บัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓
มาตรา ๕ ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

จำเลยมีอาชีพเป็นเกษตรกร ต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่รัฐ จากรัฐ
ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ
แต่จำเลยไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟู
จารีตประเพณี รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจากรัฐ

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐
มาตรา ๕๓ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๖ เหตุผลดังต่อไปนี้

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๑) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๖ อย่างแจ้งชัด กล่าวคือ มาตรา ๔๖ แห่งรัฐธรรมนูญ เป็นการให้สิทธิเสรีภาพแก่เกษตรกรซึ่งรวมตัวเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีการทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังนั้นการที่จำเลยได้มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนท้องถิ่นเพื่อทำสุราที่บ้านเป็นลักษณะต้องด้วยความตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ อย่างแจ้งชัด

๒) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๐ ซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม เนื่องจากการห้ามไม่ให้เกษตรกรผลิตสุราที่บ้านได้อย่างเสรี เพราะต้องขออนุญาตการทำต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขออนุญาตล้วนแล้วแต่เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิของเกษตรกรในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม สาเหตุเพราะเมื่อพิจารณาถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้นั้นไม่เป็นการเปิดโอกาสและเอื้อประโยชน์ให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการผลิตสุราที่บ้านและสามารถแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมเพราะหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้นั้นล้วนเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพของเกษตรกรโดยสิ้นเชิง

๓) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗๖ ซึ่งรัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ นั้น เป็นบทบัญญัติที่ไม่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายผลิตสุราที่บ้านเสรี รวมทั้งไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับที่จะเห็นได้จากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ปรากฏอันเป็นคำสั่งกระทรวงการคลัง ประกาศกระทรวงการคลัง ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม และระเบียบกรมสรรพสามิตที่มีผลบังคับใช้หลังจากมีการประกาศใช้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ คำสั่งและประกาศดังกล่าวนี้เป็นนโยบายแห่งรัฐ ออกโดยอาศัยความตามมาตรา ๕ วรรคแรก แต่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗๘ เนื่องจากรัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น... โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น แต่ปรากฏว่าความในมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้นไม่ได้เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นด้วยตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น... เพราะหากเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุราเสรีได้จะก่อให้เกิดรายได้ที่เกษตรกรในท้องถิ่นนั้นสามารถเสียภาษีให้แก่ท้องถิ่นที่จะพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรผลิตสุราที่บ้านเสรีได้ ความดังกล่าวจึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในมาตรา ๗๘

๕) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๓ เนื่องจากรัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม แต่ข้อความในมาตรา ๕ วรรคแรก นั้นไม่เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุราที่บ้านเสรี ซึ่งมีมาแต่บรรพบุรุษ จึงไม่เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างเป็นธรรม และเมื่อได้พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้วนั้น จะพบว่าไม่สามารถที่จะทำให้รัฐดำเนินการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม อันเนื่องมาจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเหล่านั้นไปจำกัดสิทธิของเกษตรกรโดยสิ้นเชิง

๖) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๔ ในการที่รัฐจะต้องจัดระบบในการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม... รักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดในสินค้าเกษตรกรให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร

๗) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๗ เนื่องจากรัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยอาศัยกลไกตลาด

กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมคุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ทั้งต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการจัดให้มีการสาธารณูปโภค

ตามมาตรา ๕ วรรคสอง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มีอำนาจตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ดำเนินการตรากฎกระทรวงตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคสอง เป็นการละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันเป็นการก่อให้เกิดข้อบกพร่อง ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ วรรคสอง ก่อให้เกิดปัญหาความได้เปรียบเสียเปรียบมีการผูกขาดทางการค้าไม่รักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดรวมทั้งไม่ส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เนื่องจากการออกกฎกระทรวงเพื่อให้มีการออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนตามมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ทำให้ประชาชนที่บริโภคสุราอันเกิดจากการผลิตของกลุ่มธุรกิจที่อาศัยเงื่อนไข กฎเกณฑ์ดังกล่าวซึ่งเป็นลักษณะการผูกขาดทางการค้าทั้งทางตรงและทางอ้อม ต้องซื้อสุราเพื่อบริโภคในราคาสูง ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชน เป็นการไม่สนับสนุนให้ชุมชนพึ่งตนเองไม่คุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ อีกทั้งเป็นการขัดขวางไม่ให้เกษตรกรมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๖ อย่างสิ้นเชิง

การจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ จึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ถึงแม้ว่าบทบัญญัติในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ จะมีข้อยกเว้นให้เกษตรกรสามารถขออนุญาตได้ต่ออธิบดีกรมสรรพสามิตหรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตที่อธิบดีได้มอบหมายให้ทำการแทนก็ตาม การจะอนุญาตหรือไม่นั้นต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม หรืออธิบดีกรมสรรพสามิต ได้กำหนดไว้ในคำสั่ง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบกรมสรรพสามิตที่มีประกาศใช้ในปัจจุบัน อันเป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ไม่สามารถปฏิบัติได้และเป็นวิธีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของเกษตรกร อีกประการหนึ่ง ซึ่งคำสั่ง ประกาศกระทรวง และระเบียบกรมสรรพสามิตนั้น ได้ตราโดยอาศัยความตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ในมาตรา ๕

การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรีนั้น หาใช่เป็นการส่งเสริมให้มีการมอมเมาประชาชนทั่วไปในการบริโภคสุร่าเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชนบริโภคสุร่ามากเป็นอันดับ ๕ ของโลก ถึงแม้ว่า จะห้ามไม่ให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรีก็ตาม แต่ยังมี การทำและขายสุร่าโดยกลุ่มธุรกิจที่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพสามิต หรือมีการนำเข้าสุร่าต่างประเทศ มาขายในประเทศไทยอย่างมหาศาล โดยไม่มีการควบคุมการขาย ซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับที่ กรมสรรพสามิตอ้างว่า สุร่าเป็นสินค้าต้องมีการควบคุม การทำและการขาย โดยอาศัยหลักการที่ว่า “สุร่าเป็นสินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี ควรต้องมีการจำกัด การบริโภค” ดังนั้น การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรี จะเป็นการทำให้เกษตรกร มีอาชีพเพิ่มขึ้นและเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร รวมทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ที่เคยตกต่ำและอาจนำไปสู่การนำเข้าสุร่า ไร่รัฐมีรายได้เพิ่มโดยเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ทำและขายสุร่า บ้านเสรี ชำระภาษีสุร่า รัฐไม่ต้องสูญเสียงบประมาณในการเข้าแทรกแซงราคาผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาแต่โบราณ รวมถึงเป็นการคุ้มครอง อาชีพของเกษตรกรและคุ้มครองสิทธิของประชาชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ศาลแขวงนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตรงกับที่โจทก์บรรยายมาในคำร้อง เห็นสมควรให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามคำร้องนี้ โดยส่งไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยประเด็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งสำนักงานศาลยุติธรรมทราบ

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๕๘ วินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภา ปีละหนึ่งครั้ง” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง ไม่ได้เกี่ยวกับแนวนโยบายแห่งรัฐแต่อย่างใด พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงไม่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ซ้ำอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ